

UIT HET BUITENLAND

HOOFDZAKEN UIT EEN DEENS VONNIS BETREFFENDE EEN PROCEDURE WEGENS TEKORTKOMINGEN IN DE ACCOUNTANTSCONTROLE

(Vertaling en bewerking van het vonnis inzake de heer P. W., van beroep grossier, contra Revisions og Forvaltnings Institutet A.S.)

door Drs L. v. Kampen Jr.

In December 1947 werd geconstateerd, dat mevrouw C. J. die van 1 Januari 1944 af bij eiser werkzaam was, fraude gepleegd had tot een bedrag van Kr. 109.003.15 door zich binnenkomende betalingen toe te eigenen en dit door valse vouchers en valse boekingen te verbergen. Daar gedaagde, Revisions- og Forvaltnings-Institutet A/S, gedurende de gehele periode eiser's accountant is geweest, heeft eiser gesteld dat deze op grond van nalatigheid bij de controle, verplicht was hem de schade te vergoeden.

Ter rechtszitting is gebleken, dat gedaagde accountant bij eiser is geweest sedert deze in 1937 een grossierderij in manufacturen overnam. Sedert 1940 heeft eiser tevens een uitgeverij gedreven en van die tijd af heeft gedaagde de controle uitgeoefend zonder enige beperking, d.w.z. een volledige controle overeenkomstig het schrijven van gedaagde van 28 Februari 1941, waarin voorkomt:

„Ten aanzien van genoemd jaar (1940) hebben wij naar aanleiding „van Uw opdracht de in en uitgaande posten van de kas gecontroleerd, „benevens de overige aan de jaarrekening ten grondslag liggende boek- „houding, in de omvang die wij nodig geoordeeld hebben om aan Uw „wens, om de jaarrekening zonder voorbehoud te kunnen ondertekenen, „tegetmoet te komen.”

De jaarrekeningen van 1940 af zijn met de volgende verklaring ondertekend:

„Bovenstaande jaarrekening is in overeenstemming met de boeken, „welke wij hebben gecontroleerd.”

Er is nimmer, noch in de accountantsverklaring, noch in het „revisions-protokol” of op andere wijze enig voorbehoud gemaakt met betrekking tot de omvang der controle. Tot 1942 controleerde eiser zelf dagelijks het kasboek, doch in dat jaar deelde hij aan gedaagde mede, dat hij op grond van de groei van het bedrijf niet langer tijd had deze controle uit te voeren, waarna de accountantscontrole uitgebreid werd. Aan het eind van 1944 werd er door statsautoriseret revisor H. K., die voor gedaagde de controle bij eiser verzorgde, een concept-nota van plm. 10 getypte bladzijden voorgelegd, waarin gedetailleerd werd uiteengezet hoe de controle tussen 1 Januari en 30 October 1944 was uitgevoerd en van de werkzaamheden, welke men zich voorstelde te doen ten aanzien van het resterende deel van het verslagjaar.

In de nota staat o.m.

„onder vooropstelling dat U de controle in deze omvang goedkeurt, is „het de bedoeling dat toekomstige controle van de administratie van Uw „firma in overeenstemming hiermede zal worden uitgevoerd.”

Eiser las de nota door en tekende voor accoord, waarna hij haar aan accountant H. K. teruggaf. Later heeft hij van het stuk niets meer gezien en heeft het met name nimmer in zijn uiteindelijke vorm ontvangen.

In eiser's onderneming werden afzonderlijke boekhoudingen gevoerd voor de uitgeverij, de colportageafdeling en de manufacturenhandel, maar

er was een gemeenschappelijke kas. De eerste Januari 1944, toen mevr. C. J. bij eiser werd aangesteld waren er nog 3 personen aan de administratie en de kas werkzaam, n.l. mej. H. J., mej. S. en mevr. E. B. Alle vier verrichtten hun werkzaamheden in hetzelfde lokaal. Mej. H. J. was chef van de afdeling en had bovendien procuratie. Zij hield zelf de hoofdboeken bij, de verzameljournalen en de crediteurenboeken. Mej. S. hield de debiteurenboeken bij voor de debiteuren buiten de stad van de uitgeverij, mevr. E. B. hield de debiteuren van de manufacturenzaak bij en mevr. C. J. moest voor de uitgeverij de rekeningen van de debiteuren in de stad bijhouden, kwartaalsrekeningen schrijven en overigens aan alle voorkomende kantoorwerkzaamheden deelnemen. De kas ressorteerde onder mej. H. J., die ook het kasboek moest bijhouden, maar omdat ze als gevolg van haar positie zwaar bezet was, moest zij het boeken in het kasboek gedeeltelijk overlaten aan de andere dames, terwijl deze, wanneer zij weg was of bezig met ander werk, ook kaswerkzaamheden verrichtten. Daar mevr. C. J. de rekeningen van de debiteuren in de stad bijhield, was het vanzelf zij, die de meeste betalingen ontving, en deze in het kasboek boekte. Op 1 October 1946 werd een cassière aangesteld, mej. G. S., die in dezelfde lokaliteit geplaatst werd, terwijl mej. H. J. verhuisde naar een aangrenzend kantoor. Na de aanstelling van mej. G. S. hielden de dames S. en B. op met behandelen van kasaangelegenheden en boekingen in het kasboek te verrichten, terwijl echter mevr. C. J. betalingen in ontvangst bleef nemen en de meeste ontvangstposten in het kasboek bleef boeken.

Mevr. C. J. had de fraude aldus uitgevoerd dat zij van debiteuren ontvangens bedragen achterhield en tegelijk de ontvangst-bordereaux vervalste en valse boekingen in het debiteurenboek verrichtte, zodanig, dat de saldilijst uit het debiteurenboek steeds stemde met de debiteurenrekening in het grootboek. De valse boekingen merkte zij met een puntje, zodat zij deze kon uitlaten als zij de kwartaalsuittreksels voor de cliënten uitschreef. Aangenomen moet worden, dat mevr. C. J. de fraude begonnen is in April 1944 en voortgezet heeft tot de ontdekking in 1947. De ontdekking geschiedde als gevolg van een door gedaagde uitgeoefende steekproef op de boekingen in het debiteurenboek, waarbij werd geconstateerd, dat een kaspost van Kr. 432.77 op de debiteurenrekening was geboekt met Kr. 1.432.77.

Tot steun van zijn eis heeft eiser aangevoerd, dat gedaagde, die op zich genomen had een volledige controle uit te voeren, en die met betrekking tot de omvang van de controle nimmer enig voorbehoud had gemaakt, reeds in 1944 de bedriegerijen opgemerkt had behoren te hebben, welke bedriegerijen zijn uitgevoerd op een typisch gebruikelijke wijze. Het is een fout van de zijde van gedaagde dat hij zich niet zodanig in de bedrijfspgang van eiser's onderneming heeft ingewerkt, dat hij wist dat mevr. C. J. toegang had tot de kas, terwijl zij tevens debiteurenboeken bijhield, hetwelk aanleiding moest gegeven hebben tot een bijzondere controle van de debiteuren.

Geheel ervan afgezien of gedaagde kennis heeft gehad of had moeten hebben van mevr. C. J.'s dubbele positie, heeft hij in elk geval verzuimd de gebruikelijke natuurlijke controle-mogelijkheden aan te wenden en met name slechts in geheel onvoldoende omvang de rekening-courant met de hulpboeken afgecheckt en geheel nagelaten toe te zien of de tellingen van de debiteurenboeken klopten met de tellingen van de debiteurenrekening in het grootboek. Gedaagde heeft de controle van de debiteuren

overgelaten aan jonge onervaren assistenten en juist dit heeft medegebracht dat de gebruikelijke en natuurlijke controlemogelijkheden op dit punt niet zijn aangewend. Meer in het bijzonder heeft eiser aangevoerd, dat gedaagde in November 1946 uitdrukkelijk door de toen aangestelde cassière opmerkelijk werd gemaakt op het feit dat mevr. C. J. toegang tot de kas had en dat gedaagde ondanks deze inlichting geheel naliet een bijzondere controle op de debiteurenboekingen uit te voeren en bovendien de controle van het jaar 1947 eerst begon in October 1947.

Gedaagde heeft betoogd, dat hij door een volledige controle op zich te nemen, en door de jaarrekening te ondertekenen, als hij heeft gedaan, geen garantie voor bedrog tegenover eiser op zich genomen heeft. Hij heeft op zich genomen de controle uit te voeren met de zorgvuldigheid en het inzicht, welke kan verlangd worden van een accountantskantoor van gedaagde's standing, meer in het bijzonder die controle uit te voeren in overeenstemming met het door eiser goedgekeurd controleplan. De verplichtingen, welke hij aldus op zich genomen heeft, heeft hij vervuld. Gedaagde heeft bestreden, dat hij vóór November 1946 heeft geweten of behoorde te weten, dat mevr. C. J. toegang tot de kas had. Hij heeft geweten dat mej. H. J. een dubbele functie had en heeft herhaaldelijk eiser in verband hiermede gewaarschuwd, zonder dat dit tot enig resultaat leidde, tot in 1946 een cassière werd aangesteld. Met de achtergrond van deze waarschuwingen moet eiser zelf de verantwoordelijkheid dragen van het feit, dat mej. H. J. zonder de controleur hiervan mededeling te doen, aan mevr. C. J. heeft overgelaten, zowel boekings- als kassa-aangelegenheden te verrichten. Gedaagde heeft toegegeven, dat hij in November 1946 bekend werd met het feit, dat mevr. C. J. toegang tot de kas had, doch hij besprak dit dadelijk met eiser, opdat deze ervoor zou zorgen dat die toestand zou ophouden en daar hij ervan uit moest gaan, dat dit zou geschieden, was er geen aanleiding om speciale controlemaatregelen te nemen met betrekking tot de debiteuren, daar eventuele fouten, zodra de rekening-courantboekhouder geen toegang meer tot de kas had, spoedig aan het licht zouden komen. Tegen eiser's stelling dat het een fout van gedaagde was, dat hij geen stemming gezocht heeft tussen de tellingen van debiteurenboek en de debiteurenrekening in het grootboek, heeft deze aangevoerd, dat een dussdanige opmaking werd geprobeerd in 1944, doch niet kon worden doorgevoerd, daar bleek dat in het debiteurenboek vele legitieme posten buiten het grootboek om waren geboekt ter herstel van onjuiste boekingen. Om dezelfde reden is een zodanige afstemming, welke overigens in het controleplan van 1944 niet afgesproken is, in de latere jaren niet beproefd. Met betrekking tot de afchecking tussen kasboek en debiteurenboek heeft gedaagde aangevoerd, dat deze steek-proefsgewijze geschied is in de omvang als nodig werd geoordeeld en dat het steeds op het toeval moet berusten, wanneer dussdanige steekproeven leiden tot ontdekking van valse boekingen, zoals geschiedde in December 1947. Gedaagde heeft tenslotte bestreden, dat hij een fout heeft begaan door hiervoor jonge onervaren assistenten te gebruiken.

Tijdens de rechtszitting is er een verklaring afgegeven door eiser, benevens door statsautoriseret revisor H. K., de accountantsassistenten H. F. O. en B. P. C., de procuratiehoudster mej. H. J., de cassière mej. G. S. en de boekhoudersassistente mevr. E. B.

Eiser heeft verklaard, dat accountant H. K. er meerdere malen met hem over gesproken heeft, dat het nodig was de kas en de boekhouding te

scheiden, doch de gesprekken hebben nimmer het karakter van een waarschuwing gehad. Indien de accountant op dit of op enig punt in de gang van zaken bepaalde verlangens als voorwaarde voor een blijvend schone ondertekening van de jaarrekening had verlangd, zou hij zich onmiddellijk naar dit verlangen gericht hebben.

Accountant H. K. heeft verklaard, dat hij herhaalde malen met eiser heeft gesproken over het onjuiste dat mej. H. J. zowel de kas als de boekhouding hield. Eiser gaf dit in principe toe, doch had onbeperkt vertrouwen in mej. H. J. en voerde eerst in 1946 een scheiding door, door de aanstelling van een cassière. Na deze besprekingen, welke accountant K. opvatte als een waarschuwing, moest hij ervan uitgaan, dat het uitgesloten was dat ook andere met de boekhouding belaste dames toegang tot de kas hadden. Toen hij in het najaar er door mej. S. op opmerkzaam was gemaakt dat de andere dames toegang hadden tot de kas, vatte hij dat aldus op, dat zij betalingen uit de kas deden, doch hij heeft nimmer geweten dat zij ook stortingen deden.

Eiser heeft aan het Responsum Udvalg van de Forening af Statsautoriserede Revisorer o.m. de volgende vragen voorgelegd:

1. Is het, wanneer een accountant constateert, dat in een omvangrijk bedrijf andere personen dan de kassier boekingen in het kasboek verrichten, en deze boekingen hoofdzakelijk ontvangsten van debiteuren betreffen, in overeenstemming met een verantwoorde controle, de oorzaak hiervan niet nader te onderzoeken, met name niet te onderzoeken of andere personen dan de accountant veronderstelt, toegang tot de kas hebben, in het bijzonder wanneer de eigenaar van het bedrijf, die tot een bepaald tijdstip zelf het kasboek doorliep, aan de accountant de taak heeft opgelegd zijn arbeid in dit opzicht uit te breiden?

2. Is het, wanneer de accountant constateert, dat anderen dan door hem verondersteld, toegang tot de kas hebben — b.v. een persoon, die tegelijk de debiteurenboekhouding voert — in overeenstemming met een verantwoorde controle, niet te onderzoeken of de geconstateerde toestand onregelmatigheden heeft veroorzaakt, met name voor wat betreft de debiteurenrekeningen, dan wel geen voorbehoud ten aanzien van dit punt te maken?

3. Is het, wanneer de maandelijks debiteurenlijst niet de saldi bevat, doch alleen de tellingen, verdedigbaar de afstemming van de tellingen met de betreffende grootboekrekening na te laten, in het bijzonder, wanneer de accountant o.a. bij de balanscontrole de posten op het uittreksel volledig heeft vergeleken met de tellingen in het debiteurenboek?

4. Is het, wanneer de onder 3 bedoelde stemming beproefd wordt, verantwoord om zonder afspraak met cliënt en zonder voorbehoud de poging op te geven, indien zij niet gelukt?

5. Is het verantwoord om zonder afspraak met cliënt, het controleren na te laten van de posten, die in het debiteurenboek zijn geboekt, zonder dat ze in een hulpboek voorkomen?

Hierop heeft het Responsum Udvalg in zijn schrijven van 16 Juli 1949 als volgt geantwoord:

„Of het van accountantszijde verantwoord geacht moet worden is afhankelijk van de vraag in welke omvang hij getracht heeft inlichtingen in te winnen over de oorzaken van het feit dat andere personen boekingen in het kasboek kunnen verrichten.

Met betrekking tot vraag 2 moet de Commissie opmerken, dat de accountant in het algemeen geen speciaal onderzoek zal verrichten indien

hem blijkt, dat een veronderstelde scheiding tussen kas en boekhouding niet strikt wordt aangehouden, tenzij hij verdenking koestert. Wanneer deze toestand beëindigd wordt, kan de accountant er natuurlijk rekening mede houden, dat eventuele onregelmatigheden spoedig aan het licht zullen komen zonder speciale maatregel van zijn kant.

Wordt een debiteurenstaat met debet- en credittingen opgemaakt, dan zal het vanzelfsprekend zijn, dat een accountant deze tellingen vergelijk met de hoofdboekhouding.

De accountant heeft een zodanige vergelijking beproefd, doch kon niet onmiddellijk slagen doordat in het debiteurenboek posten waren geboekt, welke niet in de hulpboeken voorkwamen. Het heeft blijkbaar niet mogen gelukken om deze onjuiste gang van zaken te doen beëindigen.

In zoverre er voor de accountant geen bijzondere aanleiding tot verdenking is, zou het ongerijmd zijn te verlangen dat hij de omvangrijke arbeid om de posten op te zoeken, welke niet in de hulpboeken staan, uit zal voeren."

De gedaagde heeft naar aanleiding van een desbetreffende vraag medegedeeld, dat hij geen lid is van de Forening af Statsautoriserede Revisorer.

Eiser heeft naar aanleiding van de beantwoording van vraag 3 opgemerkt, dat de uitspraak „het is de accountant blijkbaar niet mogelijk geweest deze onjuiste gang van zaken te doen beëindigen", op een misverstand berust, daar het tijdens het geding is gebleken, dat gedaagde in het geheel geen poging heeft gedaan om wijziging in de gang van zaken te brengen.

Daar de door gedaagde in het najaar van 1944 uitgewerkte conceptnota over de omvang van de controle niet is gevolgd door een definitief stuk, moet aan eiser worden toegegeven, zelfs al heeft deze het concept voor accoord getekend, dat de vraag naar gedaagde's verantwoordelijkheid beoordeeld moet worden zonder rekening mede te houden of de afzonderlijke controlemaatregelen er in omschreven waren of niet. Daar partijen het er over eens zijn, dat gedaagde op zich genomen heeft een volledige controle uit te voeren, en deze steeds de jaarrekening zonder voorbehoud, noch bij de ondertekening noch op andere wijze, heeft ondertekend, was gedaagde in overeenstemming met haar eigen standpunt verplicht een volledige controle uit te oefenen met die zorgvuldigheid en bekwaamheid, welke kan geest worden van een accountantskantoor van de standing als dat van gedaagde.

Geacht moet ook worden, dat de gedaagde de plicht op zich heeft genomen met de bedoelde zorgvuldigheid en bekwaamheid er controle op uit te oefenen, dat van de zijde van eiser's personeel geen fraude gepleegd werd en zonodig voor te stellen de voor een dergelijke controle nodige of wenselijke maatregelen in te voeren. In aanmerking genomen, dat de onderhavige fraude is geschied op een zeer algemene en bijzonder welbekende wijze, door achterhouden van ontvangsten en vervalsing van bescheiden en boekingen, meent de rechtbank, dat gedaagde, die slechts een formele cijferafstemming van de debiteurensaldi heeft uitgevoerd en slechts in geringe omvang een afchecken van de posten op de afzonderlijke debiteurenrekeningen, welke afchecking overigens in December 1947 leidde tot de ontdekking van de fraude, de fraude beduidend vroeger had moeten constateren dan in feite geschied is. In dit verband wordt opgemerkt, dat de rechtbank van oordeel is, dat gedaagde er het risico van moet dragen dat de controle van de debiteurenboekhouding uitsluitend

aan assistenten is overgelaten, waarmede de zorgvuldigheid en bekwaamheid, die eiser van de controle kan verwachten, kan zijn tekort gedaan; en dat de rechtbank het niet verdedigbaar oordeelt, dat er van gedaagde's zijde niets is gedaan om de volgens de uitspraak van het Responsum Udalv „onjuiste wijze van boekhouden" met boekingen in het debiteurenboek buiten het kasboek om te veranderen; welke toestand de effectieve en tevergeefs gezochte controle op de tellingen heeft verhinderd, evenals het de controle aanleiding tot nader onderzoek gegeven had moeten hebben, dat de rekening-courantboekhoudster, zoals enkele aan de rechtbank voorgelegde kasboeken uitwijzen, in ruime omvang en regelmatig boekingen in het kasboek verrichtte; wat mevr. C. J. betreft, juist die posten, die op de door haar bijgehouden debiteurenboeken betrekking hadden.

In verband met het aangevoerde, behoort de gedaagde aan eiser de door de fraude veroorzaakte schade te vergoeden.

Rechtdoende enz.

Opmerkingen van de vertaler

Bovenstaand vonnis is voor ons interessant, omdat het een helder licht werpt op typisch Deense verschijnselen op het gebied van het accountantsberoep.

Wie het vonnis leest, moet het grote verschil opvallen, hetwelk bestaat tussen de opvattingen in Denemarken en die in Nederland over het vraagstuk betreffende het aanbrengen van beperkingen in de opdracht en de deskundigheid van de accountant.

Wel zeer in tegenstelling tot de Nederlandse opvattingen is, dat over het controleprogramma met de opdrachtgever overleg kan worden gepleegd; het proces geeft geen uitzonderlijk geval weer. Het is in Denemarken meer gebruikelijk, dat de opdrachtgever van het controleprogramma kennis neemt. Zelfs heeft een controle-opdracht soms het karakter van de opdracht tot het verrichten van een aantal nauwkeurig omschreven werkzaamheden, terwijl de opdrachtgever toeziet dat deze volledig worden uitgevoerd.

In het geval van de rechtszaak was blijkbaar aanvankelijk een volledige opdracht gegeven, althans een, die als zodanig zou kunnen worden uitgelegd. In een later stadium trachtte de accountant de „onbegrensheid" van de controle te begrenzen en bracht zijn opdrachtgever er toe een concept werkprogramma voor accoord te tekenen. Gelukkig voor de opdrachtgever is het concept nimmer door een definitief stuk gevolgd anders zou mogelijk het vonnis anders zijn uitgevallen. Van de deskundigheid van de accountant, die zonder inmenging van de opdrachtgever bepaalt welke werkzaamheden hij te verrichten heeft, blijft hier niet veel over.

Wij kunnen ons niet onttrekken aan de indruk, dat de Deense accountant tegen de grote verantwoordelijkheid opziet en deze tracht te beperken. Zou deze vrees het gevolg zijn van een onvoldoende techniek?

Het vonnis toont een onbevredigende stand van de controletechniek hoewel, waar het is geweest door ondeskundigen (met name de gewone rechters), het heel goed mogelijk is, dat het geen juiste kijk op de stand der techniek gegeven heeft.

Bij de debiteurencontrole kan men onderscheiden in formele controle,

omvattende o.m. het constateren dat de saldi (en/of de tellingen) volgens de debiteurenlijst aansluiting geven aan de debiteurenrekening in het grootboek, en materiële controle, omvattende het constateren dat alle saldi inderdaad reële debiteuren voorstellen. Het vonnis laat het tweede, de materiële controle, geheel buiten bespreking, hoewel dit toch het punt is waar het op aan komt. Daarentegen hecht het grote waarde aan de vergelijking van debiteurenboek met kasboek, een controlemiddel hetwelk onder normale omstandigheden geheel overbodig is. Het vonnis schijnt dit zelfs als „materiële controle” te beschouwen. Wij hebben de indruk, dat de fraude tenslotte is ontdekt doordat de fraudeuse een vergissing heeft begaan; zonder deze vergissing had de fraude nog lang onontdekt door kunnen lopen.

Voorts valt het op, dat geen aandacht geschonken werd aan de cijferbeoordeling in casu aan de vraag of het totale debiteurenbedrag in goede verhouding stond tot de omzet, de gemiddelde crediettermijn enz.

Het is om deze technische overwegingen, dat het vonnis ons tenslotte niet bevredigt. Met de uitspraak kunnen wij het wel eens zijn, doch wij vragen ons af of de overwegingen wel voldoende zijn geweest om de uitspraak te dragen, daar zij immers de essentiële tekortkomingen van de accountant niet hebben aangetoond.

Ook de essentiële fouten in de organisatie van eiser's kantoor zijn niet juist naar voren gekomen. De fout school niet hierin dat de fraudeuse boekingen in het kasboek kon verrichten, doch dat zij in staat was de bedienden van het incassobureau op te vangen en hen met haar zelf te doen afrekenen.

Uit het vonnis blijkt de functie van het Responsum Udvalg. De uitspraken van deze commissie hebben geen enkele rechtskracht, doch zij genieten groot gezag; ten behoeve van rechtsgedingen wordt herhaaldelijk een beroep op de commissie gedaan.

In het vonnis wordt geconstateerd, dat gedaagde geen lid is van de Deense accountantsvereniging F.S.R. Het Revisions og Forvaltnings Institut A/S is het grootste Deense accountantskantoor, waarbij ongeveer 35 gediplomeerde en geautoriseerde accountants aangesloten zijn. De leider van dit kantoor, een van de meest vooraanstaande Deense accountants, die grote invloed op de opleiding heeft gehad, is vele jaren geleden met de vereniging in conflict gekomen, welk conflict, als wij goed ingelicht zijn, betrekking had op het feit dat hij het accountantsberoep onder de vleugelen van een N.V. uitoefende. Sedertdien is geen van de bij het kantoor aangesloten accountants lid van F. S. R. De accountants, die uit het kantoor traden, zijn evenwel allen lid van F. S. R. geworden. Een stage in het betreffende kantoor wordt tot de best mogelijke praktische scholing gerekend.

Tenslotte iets over het „revisions-protokol”. Dit is een soort notulenboek, hetwelk eigendom is van de opdrachtgever en waarin de accountant de vorderingen van de controle-arbeid en alle opmerkingen, welke hij ten aanzien van de controle te maken heeft, moet optekenen. Na elke controle worden de nieuwe inschrijvingen door accountant en opdrachtgever ondertekend. Het revisions-protokol is bij de verplichte controles in Denemarken en in Noorwegen wettelijk voorgeschreven.

Gedaagde heeft zich niet bij het vonnis neergelegd, doch is in beroep gegaan.